

Gällivare
kommun

Datum
2/23/2022

Vår referens
KS/2021:745 - 100
Er referens

Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen
Mattias Heikkilä

n.registrator@regeringskansliet.se
n.nationellplan@regeringskansliet.se

Remiss - Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033, TRV 2021/79143

Ärendebeskrivning

Den nationella planen för transportinfrastruktur beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas. Planen omfattar i huvudsak:

- drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar
- investeringar i statliga vägar, järnvägar, farleder och slussar
- åtgärder för att minska infrastrukturens miljöpåverkan
- stöd till kommuner för att främja hållbara stadsmiljöer (stadsmiljöavtal)
- medel till forskning och innovation.

I transportsystemet behöver gång- och cykelvägar, vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser samspela och komplettera varandra för att möta samhällets behov. Det trafikslagsövergripande perspektivet är grundläggande i planeringen av hur vi ska använda vår infrastruktur smartare och effektivare. Utgångspunkten för Trafikverkets förslag är de transportpolitiska målen, inklusive klimatmålen. Trafikverkets övergripande prioritering är att enligt fyrstegsprincipen i första hand vårda och utveckla den infrastruktur som redan finns, samt vidta åtgärder som gör att den utnyttjas effektivt. Transportsystemets funktion, användning och miljöpåverkan påverkas även av en rad andra faktorer som inte är en del av infrastrukturplanen, såsom styrmedel, regleringar och upphandlad trafik. För att nå de transportpolitiska målen är infrastrukturen en pusselbit bland flera.

Den statliga planeringsramen för åtgärder i transportinfrastrukturen uppgår till 799 miljarder kronor för perioden 2022–2033 och anges i 2021 års prisnivå. Medlen ska fördelas enligt följande:

- 165 miljarder kronor ska avsättas till vidmakthållande (drift, underhåll och reinvesteringar) av statliga järnvägar;
- 197 miljarder kronor ska avsättas till vidmakthållande av statliga vägar, inklusive bärighet och tjälsäkring samt statlig medfinansiering till enskilda vägar;
- 437 miljarder kronor ska användas till utveckling av transportsystemet. Av dessa anger regeringen i direktivet att 107 miljarder kronor bör avsättas till nya stambanor för höghastighetståg, och 42 miljarder kronor till länsplanerna.

Jämfört med den gällande planen för 2018–2029 innebär anslagen till vidmakthållande av vägar och järnvägar en ökning med 13 procent respektive 25 procent (uttryckt i fasta priser). Anslaget till utveckling av transportsystemet innebär en ökning med 25 procent jämfört med den gällande planen.

Postadress	Telefon	Telefax	Bankgiro	Hemsida
Gällivare kommun 982 81 GÄLLIVARE	0970-180 00	0970-144 51	754-1576	www.gellivare.se E-post: post@gallivare.se

Kommunens yttrande till förslag för transportinfrastrukturplan 2022–2033

Gällivare kommun har tidigare skickat in synpunkter till trafikverket angående påverkan av transportinfrastrukturen i och med de stora industrisatsningarna som sker i Norrbotten och hur dessa kommer att påverka det statliga vägnätet, samt vilka åtgärder som kommunen anser vara en nyckelfaktor för att realisera de stora industrisatsningarna som sker.

Tidigare synpunkter överlämnade till Trafikverket av Gällivare kommun:

- Prioritera upprustning av inlandsbanan, det möjliggör nya gods- och persontransporter med vätagasdriven teknik.
- Bygg ut Malmbanan med dubbelspår från Narvik till Luleå.
- Bygg ut Norrbottenbanan för att möjliggöra bättre transporter till norra Sverige.
- Rusta upp E10 med mittavskiljning istället för att minska hastigheterna på vägarna för att möjliggöra säkra och tidseffektiva transporter regionalt. Utforma E10 med standard 2+1 väg. Slitaget på E10 är även stort pga. alla tunga transporter till gruv- och skogsindustrin. Ett ökat underhåll bör även prioriteras.
- Utbyggnation av el-laddnings infrastruktur enligt plan från Trafikverket. Komplettera detta med för el-laddnings infrastruktur för tunga transporter.
- En översyn över lägsta nivån på flygtrafiken i den statliga trafikplikten. Minska tiden det tar att resa till Stockholm till under 2 timmar och öka antal flygstolar utan att förändra bef. prisbild.
- Statligt ansvar för utbyggnation av kommunala flygplatsen för att möjliggöra tyngre flygtrafik.
- Stöd för att möjliggöra regionförstoring via fossilfritt flyg och testbädd för el- samt vätagasdrivna flygplan.
- På grund av det stora antalet tillkommande bostäder kommer en översyn, och eventuella justeringar av det statliga vägnätet behövas.

Gällivare kommun har tagit del av förslaget till nationell infrastrukturplan och har följande synpunkter.

1. Malmbanan

Kommunen ser positivt på att en ökad axellast till 32,5 ton med mötesseparering i Sikträsk för att möjliggöra bättre pendlingsmöjligheter för persontåg.

Kontaktledningsupprustning längs sträckan för att minimera driftstörningar är även detta en positiv aspekt i planen.

Gällivare kommun anser att dubbelspår i ett första skede bör finnas med i planen mellan Gällivare och Kiruna, dels för att möjliggöra den gröna omställningen och på sikt stärka den gemensamma arbetsmarknaden i malmfälten. I nästa Nationella plan önskar Gällivare kommun se en tydlig plan hur hela malmbanan ska förse med dubbelspår. Detta är av central vikt för besöks-, stål-, gruv-, och skogsnäringen

Gällivare kommun kommer att behöva växa i och med det aktualiseras ett av våra utvecklingsområden som är Andra sidan. För att förse detta område med goda kommunikationer för både bil och gångtrafik krävs det att passager mellan Gällivare tätort och Andra sidan över eller under befintlig järnväg behöver förstärkas. Upprustning av malmbanan medför fler avgångar och tätare tågtrafik genom

samhället vilket kommer medföra en större barriärverkan mot Andra sidan området. Gällivare kommun vill att planen tar höjd för framtida åtgärder för passager över järnvägen för att minimera barriäreffekten av malmbanan genom samhället alternativt hitta andra lämpliga lösningar för att minimera barriärverkan från malmbanan. På grund av rådande klimatförändringar vill kommunen upplysa trafikverket om översvämningsportalen där MSB redogör för det beräknade högsta flödet samt 200-års flöden som kan komma att påverka malmbanan och Gällivare järnvägsstation i framtiden.

Gällivare kommun vill även lyfta upp frågan om den låga tillgängligheten för persontrafik till norra Norrland vilket drabbar bland annat besöksnäringen hårt. Det är inte acceptabelt att Trafikverkets operatörer inte klara av en högre tillgänglighetsgrad.

2. Inlandsbanan

Gällivare kommun har tagit del av remissyttrande från Inlandsbanan AB (IBAB) och ställer sig bakom detta. Särskilt vill Gällivare kommun även föra fram att inlandsbanan utelämnas av ERTMS vilket medför att inlandsbanan inte moderniseras och digitaliseras tillsammans med övrig järnväg i Sverige. detta medför en hämmande utveckling av att möjliggöra att inlandsbanan fungerar för person- och godstrafik i den utsträckning som vore önskvärt.

3. E10

Gällivare och norra Sverige står inför stora förändringar. Gruv- och stålindustrins gröna omställning startar i Gällivare och det kommer att investeras ca 10 – 20 miljarder per år i Malmfälten fram till år 2045. Totalt beräknar LKAB investera ca 400 miljarder kronor i Malmfälten och i norra Sverige kommer det sammanlagt investeras över 1 000 miljarder kronor. Näringslivet i Gällivare befinner sig i en tillväxtfas och ett ökat antal investerare söker sig till Gällivare. Gällivare kommun anser att en nyckelfaktor för att dessa industriella satsningar ska realiseras är en väl fungerande transportinfrastruktur och enligt vår bedömning är investeringar som föreslås i planen inte tillräcklig.

Trafikverket eftersträvar nollvision på det statliga vägnätet och Gällivare kommun förordar därför att E10 som ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) ska byggas om till 2+1 väg med mittseparation från Töre till Kiruna. En ombyggnation skulle möjliggöra en mer tidseffektiv transport inom regionen.

Gällivare kommun vidhåller tidigare yttrandet angående planförslagets Avvakko – Lapeasuando. Gällivare kommun förslår att 2+1 väg från Töre till Kiruna ska ingå planen och satsningarna inleds med de investeringar som angivits i planförslaget 2022–2033.

Boliden Minerals AB är en stor arbetsgivare i Gällivare kommun med ca 2000 anställda. De har kontaktat kommunen eftersom de vill tillskapa en gång- och cykelväg längs E10 till Aitikgruvan. Gällivare kommun anser att Trafikverket bör äga denna fråga eftersom E10 är en statlig väg och kommunen äger inte mark längs sträckan. Gällivare kommun har tagit höjd för detta i sin översiktsplan för att möjliggöra för andra kommunikationer än biltrafik mellan Gällivare tätort och en av Gällivare kommuns största arbetsplatser. Vi ser att Trafikverket med inblandade aktörer möjliggör en sådan kommunikation.

4. E45

Trafikverket har gjort en fördjupad åtgärdsvalsstudie för E45 genom samhället och hittat en del förbättrings och trimningsförslag. Åtgärdsvalsstudien kom ut före LKAB annonserade om den stora industrisatsningen som ska genomföras och kommer medföra ytterligare utmaningar för Gällivare kommun.

Åtgärdsförslagen som presenterats i den fördjupade åtgärdsvalsstudien där en cirkulationsplats Cellulosavägen/Sommarvägen skulle även detta presenteras i den nationellaplanen. En gång- och cykelväg från Treenighetenshandelsområde längs E45 till ovan nämnd cirkulationsplats bör även detta vara av statligt intresse.

Förutsättningarna för samhället har förändrats i och med att LKAB ska ställa om till fossilfri stålproduktion och Gällivare kommun står nu i en tillväxtfas där 1200 bostäder måste tillskapas utöver det som avvecklats på grund av gruvans utbredning. Gällivare kommun vill därför understryka att E45 kommer bli en än viktigare transportsträcka för gods- och persontrafik. Gällivare kommun har fler inpendlare än utpendlare och ser att störts del av inpendlande arbetskraft kommer från Jokkmokk (31%) därför ser Gällivare kommun att god kommunikation på E45 är av stor vikt.

En omledning av E45 skulle inte bara frigöra byggbar mark utan det skulle även minska barriärverkan i samhället samt att farligt gods inte behöver ledas in i tätbebyggt område i samma utsträckning.

Gällivare kommun vill att trafikverket gör en västlig omdragning av E45 in i samhället förbi Vuoskonjärvi industriområde som presenteras i åtgärdsvalsstudien (alternativ 1c).

Gällivare kommun anser att en förlängning av gång-och cykelväg till området Andra-sidan bör finnas med i Nationellaplanen för att säkra skolvägar i tätorten.

5. Lappland Airport

Utifrån ovan redovisad samhällsutveckling kommer flygplatsen få en än större betydelse för bemanning av de stora industriprojekten som planeras i regionen. Gällivare kommun som ägare av flygplatsen har därför låtit ta fram en masterplan för perioden 2020–2050. Det som är största prioritet är att förlänga rullbanan maximalt till 2 500 meter från dagens 1 714 meter. Det är speciellt viktigt för att kunna upprätthålla en god regularitet vintertid. Detta efter att regelverket ändrats fr o m augusti 2021 när det gäller hur rapportering av bankondition får ske. Vidare bör ett nytt helikopter FATO byggas för att kunna tillgodose bl a sjukvårdstransporter till och från Gällivare lasarett. Detta tillsammans med att flygplatsens uppställningsytor uppgraderas genom breddning. Denna utveckling måste ske i nära samarbete med de riksintressen mineralisering som omger flygplatsen.

6. Övriga synpunkter

Det är av stor vikt att goda kommunikationer till övriga Sverige och världen fungerar på ett ändamålsenligt sätt när norra Sverige står inför den största industriella omställningen i modern tid.

Gällivare kommun tillstryker även att barriärverkan från väg och järnväg kopplat till rennäringen är en viktig synpunkt att beakta i framtagandet för den nationella planen. Sedan ser vi att viltstängsel bör uppföras i dialog med berörda samebyar för att minimera påkörning av vilt samt öka säkerheten på det statliga vägnätet.

GÄLLIVARE KOMMUN

Birgitta Larsson
Kommunstyrelsens ordförande